

Kapittel 2

Organisering av virksomheten og samarbeid med andre

I likhet med andre virksomheter er en tannlegepraksis avhengig av god ledelse for å kunne fungere optimalt. God ledelse innebærer blant annet at man har god oversikt over virksomheten, både på det organisasjonsmessige og det økonomiske plan.

Virksomheten skal organiseres slik at helsepersonellet blir i stand til å overholde sine lovpålagte plikter jf. lov om helsepersonell. Du kan lese mer om etablering og organisering av tannlegevirksomhet i veilederen som du finner lenke til under.

Gjennom internkontrollforskriften er man pålagt å ha en beskrivelse av praksisen, hvem som arbeider der og hvordan arbeidet er organisert. Videre er man forpliktet til å etablere et internkontrollsystem for hele virksomheten, det vil si både organisasjon og ledelse, behandlingsprosedyrer og periferitjenester. Dette fremkommer av helsetilsynsloven § 3.

På det økonomiske plan er det bestemmelser både i regnskapsloven, skatteloven, og for de som har organisert sin virksomhet som aksjeselskap, lov om aksjeselskap, som regulerer hvordan privat tannlegevirksomhet skal styres. I den offentlige tannhelsetjenesten styres økonomien ut ifra offentlige budsjetter.

Faglig forsvarlig virksomhet

Helsepersonell er pålagt å utføre sitt arbeid *«i samsvar med krav til faglig forsvarlighet og omsorgsfull hjelp som kan forventes ut fra helsepersonellens kvalifikasjoner, arbeidets karakter og situasjonen for øvrig»*, som det heter i helsepersonelloven § 4. Kravet til forsvarlighet innebærer blant annet at man må holde seg faglig à jour for å kunne utføre de oppgaver som forventes i kraft av funksjon eller stilling.

Å bidra til å holde medlemmene faglig oppdatert er et viktig arbeidsområde for NTF og på Representantskapet 2015 ble det vedtatt nye regler for obligatorisk etterutdanning for NTFs medlemmer. Yrkesaktive medlemmer skal gjennomføre 150 timer etterutdanning i løpet av en fast femårsperiode. NTF har et bredt etterutdanningstilbud, sentralt og lokalt, til tannleger og deres medhjelpere. I tillegg til kurs som krever fysisk tilstedeværelse har NTF utviklet nettbaserte kurs. Les mer om obligatorisk etterutdanning og kurs og utdanning ved å benytte lenkene til NTFs nettsted under. Se også NTFs etiske regler § 2 som minner om plikten til å holde seg à jour ift. lover og bestemmelser som gjelder yrkesutøvelsen som tannlege.

I lov om tannhelsetjenesten § 6-1 står det blant annet at arbeidsgiver skal sørge for å gi de ansatte påkrevet videre- og etterutdanning, og at tannhelsepersonellet plikter å ta del i det.

Under finner du lenke til en oversikt over faglige råd, veiledere og oppslagsverk utgitt av helsemyndighetene. Informasjonen er delt opp etter fagområde.

Delegering av oppgaver til annet personell

Tannleger kan ifølge helsepersonelloven overlate bestemte oppgaver til annet personell hvis det er forsvarlig ut fra oppgavens art, personellens kvalifikasjoner og den oppfølging som gis. Man kan med andre ord ikke overlate til en medhjelper å utføre oppgaver på vegne av seg selv når vedkommende selv ikke har nødvendige faglige og formelle kvalifikasjoner på det aktuelle området. Dette henger sammen med

at den som overlater oppgaven skal kunne føre forsvarlig kontroll og tilsyn med medhjelperen. Kontrollen består i å forvise seg om at medhjelperen har reelle kvalifikasjoner, og at eventuell nødvendig opplæring blir gitt. Det må videre bli gitt nødvendige instruksjoner og føres et visst løpende kontroll med medhjelperen. Dette innebærer at man må være tilgjengelig for å gi råd, veiledning og instruksjon underveis. Under finner du en lenke til hovedstyret i NTFs synspunkter på en faglig grenseoppgang mellom tannlege og tannpleier/tannhelsesekretær samt lenke til en artikkel om odontologistudenters muligheter til å arbeide som tannlege.

Krav om skriftlig arbeidskontrakt med de ansatte

Arbeidsmiljøloven krever at det skal foreligge skriftlig avtale om lønns- og arbeidsvilkår mellom tannlegen og de ansatte.

Samarbeid med tannlegespesialister, tannteknikere og andre

Samarbeid med spesialister og tannleger i andre praksiser samt med tannteknikere og andre yrkesutøvere utgjør også en viktig del av praksisdriften. For at dette samarbeidet skal fungere best mulig, er det av stor betydning at vi systematiserer også denne delen av driften. Spesielt på klinikker med flere ansatte bør det være avklart hvem som skal gjøre hva, rutiner for når og hvor man henviser pasienter og så videre.

I følge lov om statlig tilsyn med helsetjenesten (tilsynsloven) skal alle som yter helsetjenester ha etablert internkontrollsystem og føre kontroll med egen virksomhet på en slik måte at det kan forebygges svikt. Dermed må også denne utadrettede kontakten kunne dokumenteres.

Med bakgrunn i lov om helsepersonell § 4 om forsvarlighet, skal pasienter henvises videre der dette er nødvendig og mulig. Dersom pasientens behov tilsier det, skal yrkesutøvelsen skje ved samarbeid og samhandling med annet kvalifisert personell. Det er viktig at samarbeidet med helsepersonell også utenfor egen klinikk fungerer godt. Se også policydokument om NTFs syn på samhandling, lenke under.

Også i NTFs etiske regler § 8 står det at pasienten skal henvises til andre med større kompetanse hvis behandlingen krever kunnskap eller bruk av metoder tannlegen ikke innehar eller benytter.

Lov og forskrift om medisinsk utstyr er med på å regulere samarbeidet mellom tannleger og tannteknikere. For individuelt tilpasset utstyr (kroner, broer, proteser osv.) kreves det nå erklæring fra tanntekniker med beskrivelse av produktet. Hva erklæringen skal inneholde (opplysninger om metallegering, porselen, pasientens navn mm) står nærmere beskrevet i vedlegg til forskriften. Design av individuelt tilpasset utstyr (kronekantens beliggenhet, plassering av klammer mm) er tannlegens fulle ansvar. Det foreligger i dag ikke noe krav om at tannteknikere må sertifiseres med tanke på kvalitetssikring.

Eksempler på relevant regelverk:

- [Lov om helsepersonell](#) (helsepersonelloven)
- [Lov om statlig tilsyn med helse – og omsorgstjenesten](#) (helsetilsynsloven)
- [Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter](#) (internkontrollforskriften)
- [Lov om årsregnskap](#) (regnskapsloven)
- [Lov om skatt av formue og inntekt](#) (skatteloven)
- [Lov om aksjeselskaper](#) (aksjeloven)
- [Lov om tannhelsetjenesten](#) (tannhelsetjenesteloven)
- [Lov om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern](#) (arbeidsmiljøloven)
- [Lov om ferie](#) (ferieloven)
- [Lov om medisinsk utstyr](#)
- [Forskrift om medisinsk utstyr](#)

Andre nyttige lenker:

- [Etablering og organisering av tannlegevirksomhet](#) (Veileder - pdf)
- [Obligatorisk etterutdanning](#) (NTFs nettsider)
- [Kurs og utdanning](#) (NTFs nettsider)
- [NTFs etiske regler](#) (NTFs nettsider)
- [Policydokument om NTFs syn på samhandling](#)
- [Grenseoppgang tannlege - tannlegespesialist](#)
- [Grenseoppgang tannlege - tanntekniker](#)
- [Grenseoppgang tannlege - tannpleier](#) (pdf)
- [Grenseoppgang tannlege - tannhelsesekretær](#) (pdf)
- [Odontologistudenters muligheter til å arbeide som tannlege](#) (artikkel Tidende)
- [Faglige råd og veiledninger](#) (NTFs nettsider)
- [Kvalitetssystem for klinikkledere offentlig og privat](#) (Helsedirektoratet.no)